

Progresjonsplan

Rolvstrud barnehage

Lørenskog
kommune

Innhold

Innledning	3
Kommunikasjon, språk og tekst.....	4
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	6
Kunst, kultur og kreativitet.....	8
Natur, miljø og teknologi.....	9
Antall, rom og form.....	10
Etikk, religion og filosofi.....	11
Nærmiljø og samfunn.....	13

Innledning

Progresjonsplanen er delt inn etter trinn og ikke alder. Når man tenker progresjonsplan, er det viktig å være bevisst at hvert barn kan være på ulike trinn innenfor ulike fagområder. Inndeling i trinn letter barnehagens arbeid med å tilrettelegge for hvert enkelte barn. For å fremme inkludering/likestilling for alle skal planen passe like godt for barn med nedsatt funksjonsevne til barn med stort læringspotensial.

Progresjonsplanen skal sees i sammenheng med Trygg i barnehagen. CLASS domeneene skal gjelde i alle fagområder.

Det aller viktigste er å fokusere på barnas grunnleggende behov for trygghet og gode relasjoner med de voksne og barna imellom. Det handler om kvalitet i relasjonen og samhandling mellom barn og voksne, som har direkte betydning for barnas trivsel og læring.

Denne planen ivaretar barnehagens pedagogiske innhold, med fokus på tilpasset læring og stimulering til det enkelte barn.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Prosessmål trinn 1

- Barna møter et variert språkmiljø og får erfaring med å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Barna møter tilstedeværende voksne som setter ord på omgivelsene rundt oss.
- Vi bruker språket aktivt i hverdags situasjoner.
- De ansatte utvider samtalene med barna, lytter til barna og lar barna snakke. De ansatte hjelper barna til å finne de ordene de trenger.

Aktiviteter

- Aktiv bruk av språket verbalt og nonverbalt
- Bruker språket i alle situasjoner
- Bruker lyder, for eksempel dyre lyder
- Bruker konkrete og bilder for å forsterke forståelsen av begrepene
- Kopler ord til gjenstander
- Rim og regler
- Sang musikk dans
- Bilde bøker
- Tegn til tale og kroppsspråk.
- Gjentakelse

Prosessmål trinn 2

- Barna møter et variert språkmiljø og får erfaring med å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Barna møter tilstedeværende voksne som setter ord på omgivelsene rundt oss.
- Vi bruker språket aktivt i hverdags situasjoner.
- De ansatte utvider samtalene med barna, lytter til barna og lar barna snakke. De ansatte hjelper barna til å finne de ordene de trenger.
- Barna har gode samtalepartnere i de voksne
- Barna videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd

- Muntlig eventyr gjerne med konkrete eller bilder
- Bevegelse sanger musikk og lære gjennom sanger
- Dramatisering.
- Sosialkommunikasjon
- Rollelek
- Turtaking
- Kategorisering og smil
- Tilgjengelige bøker
- Lesegrupper
- Tegn til tale
- Ordlek med forskjellige språk
- Rim og regler
- Lydbøker på ulike språk

Prosessmål trinn 3

- Barna møter et variert språkmiljø og får erfaring med å uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
  - Barna møter tilstedeværende voksne som setter ord på omgivelsene rundt oss.
  - Vi bruker språket aktivt i hverdagssituasjoner.
  - De ansatte utvider samtalene med barna, lytter til barna og lar barna snakke. De ansatte hjelper barna til å finne de ordene de trenger.
  - Barna videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
  - Barna har gode samtalepartnere i de voksne, og det legges til rette for strukturerte barnesamtaler om innhold i hverdagen.
  - Barna er med på digitale prosesser.
- Leker med bokstaver og lyd
  - Lesegrupper
  - Høytlesning/ langlesing med spørsmål om teksten (Reflektering og konsentrasjon)
  - Lager en fantasi fortellinger
  - Rim og regler og tøysesanger
  - Leser bøker med mer lengere tekster
  - Bruker mer avansert språk
  - Kategorisering
  - Gjenkjenner sitt eget navn nedskrevet
  - Bruker språk til konfliktløsning
  - Setter ord på følelser og meninger
  - Undre med barna og stille mere åpent spørsmål
  - Musikk, sang og bevegelser lek
  - Lek med språket med ulike språk

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

Prosessmål trinn 1

- Barna er selvstendige i hverdagen.
- Barna er med på aktiviteter og leker som skaper kroppsbevissthet
- Barna er bevisste på kroppens funksjoner.
- Barna er bevisste på gode holdninger og kunnskap om hygiene.
- Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.
- Barna opplever matglede samt får erfaring med gode vaner, holdninger og hygiene.
- Barna får mulighet til ro og hvile i løpet av dagen.
- Barna får sanseopplevelser og kroppslig lek tilpasset alder og funksjonsnivå både inne og ute.
- Måltidene er sunne.
- Barna opplever aktive voksne
- Barna oppfordres til selvstendighet i hverdagen.
- Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.

Aktiviteter

- Sangleker med bevegelse.
- Grovmotorisk hinderløype inne.
- Navnsetter kroppsdelene
- Lærer å si stopp
- Vi setter ord på følelser
- Lek på sanserommet, ta og føle
- Bruker naturen som læringsarena
- Vi serverer all mat, som er sunn og næringsrik
- Smaker og opplever ulike ingredienser i matlaging
- Hygiene, lærer å vaske hender

Prosessmål trinn 2

- Barna er selvstendige i hverdagen.
- Barna er med på aktiviteter og leker som skaper kroppsbevissthet
- Barna er bevisste på kroppens funksjoner.
- Barna er bevisste på gode holdninger og kunnskap om hygiene.
- Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.
- Barna opplever matglede samt får erfaring med gode vaner, holdninger og hygiene.
- Barna får mulighet til ro og hvile i løpet av dagen.
- Barna får sanseopplevelser og kroppslig lek tilpasset alder og funksjonsnivå både inne og ute.
- Måltidene er sunne.
- Barna opplever aktive voksne
- Barna oppfordres til selvstendighet i hverdagen

- Sangleker med bevegelse og regler.
- Hinderløype med utfordringer ute
- Minirøris
- Tegner kroppen. Egen identitet.
- Barna får hjelp til å kunne sette ord på egne følelser og andres følelser. Hjelp til å forstå egne følelser og til selvregulering.
- Sansegrupper, lyd, lys, lukt og hvilegrupper
- Utforsker ute i naturen i ulent terreng. Naturen som hinderløype.
- Deltar i matlaging. Får en forståelse av prosessen fra råvarer til måltid. Bruker bøker og Språkkista for å gjenkjenne ulike råvarer.

Prosessmål trinn 3

- Barna er selvstendige i hverdagen.
- Barna er med på aktiviteter og leker som skaper kroppsbevissthet
- Barna er bevisste på kroppens funksjoner.
- Barna er bevisste på gode holdninger og kunnskap om hygiene.
- Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.
- Barna opplever matglede samt får erfaring med gode vaner, holdninger og hygiene.
- Barna får mulighet til ro og hvile i løpet av dagen.
- Barna får sanseopplevelser og kroppslig lek tilpasset alder og funksjonsnivå både inne og ute.
- Måltidene er sunne.
- Barna opplever aktive voksne
- Barna oppfordres til selvstendighet i hverdagen.
- Barna får kunnskap om hvor maten kommer fra.
- Barna har kunnskap om kroppen, og respekt for andres kropp.

Aktiviteter

- Regelleker med instruksjoner. Igangsetter leken på egenhånd.
- Hinderløype med rebus. Minirøris
- Dybdelæring av kroppen med egne grupper.
- Lærer å respektere når andre sier stopp. Grenser hos seg selv og andre.
- Bruker Psykologisk førstehjelp i grupper.
- Utforsker alle sansene og beskriver hva de kjenner, føler og lukter.
- Konstruksjonslek ute i naturen.
- Mer fysiske utfordringer og lengre turer.
- Hjelper til å lage egen mat. Lærer litt om hvor mat kommer fra og hvordan det tilberedes. Bruker matpyramiden. Blir kjent med kjøkkenredskaper.
- Selvstendighetstrening

Kunst, kultur og kreativitet

Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Prosessmål trinn 1

- Barna opplever og skaper kunstneriske og kulturelle uttrykk.
- Barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.
- Barna får kjennskap til ulike materialer, brukt alle sansene gjennom hverdagen og varierte formingsaktiviteter.
- Barna får støtte i kreativ lek og aktiviteter.
- Barna får støtte i sine kreative prosesser.
- Barna deltar i barnehagens tradisjoner.

Aktiviteter

- Rabletegning, vi legger til rette med ark og fargestifter – prosessen er viktigst.
- Samlingsstund/sangsamling
- Bevegelseslek
- Sanselek
- Lyttelek
- Spille musikk ute og inne, legger til rette for fri bevegelse.
- Barna får erfare ulike kunstneriske uttrykksformer.
- Klosser, Duplo, perler, plastelina (arkitektur og design)
- Bildestøtte - konkreter

Prosessmål trinn 2

- Barna har skaperglede og fantasi.
- Barna får erfaring med ulike materialer og flere teknikker.
- Barna bidrar og deltar i barnehagens tradisjoner
- Barna deltar på kulturuka
- Barna blir introdusert for mer avanserte bevegelsesanger og får mulighet til å leve seg inn i roller.
- Barna får erfaring med å kommunisere med visuelle uttrykk.
- Barna blir kjent med ulike kulturuttrykk.
- Barna bidrar aktivt i kulturforestilling i kulturuka.

- Hodefotinger
- Kan bruke saks
- Bibliotek
- Kims lek med lyd,
- Dramatisering
- Møte barna på deres interesser og legger til rette for aktiviteter deretter.
- Bøker
- Samlinger.
- Dans og bevegelse
- Eksperimenter

Prosessmål trinn 3

- Det er hovedfokus på prosess og skaperglede i formingsaktiviteter.
- Barna uttrykker tanker og opplevelser ved hjelp av ulike teknikker og materialer.
- Barna oppmuntres i større grad til å ta ordet i grupper.
- Barna får kunnskap om eventyrenes plass i norsk kulturtradisjon.
- Barna får mer bakgrunnsstoff i forhold til de kulturuttrykkene de blir presentert for.
- Barna blir kjent med lokale kulturminner

- Figurtegning, blyantgrep
- Pinsettgrep
- Bruker saks
- Fargelære/primærfarger
- Kulturprosjekt og andre kulturelle opplevelser.
- Dramatisering
- Eksperimenter
- Observere og undre seg.
- Bøker

Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.

Prosessmål trinn 1

- Barna får forskjellige naturopplevelser slik at de opplever naturen som arena for lek og læring.
- Barna forsker og eksperimenterer med teknologi og naturfenomener.
- Barna har begynnende forståelse for dyr og dyreliv i naturen.
- Barna blir introdusert for digitale verktøy.
- Barna får bruke sansene og opplever endringene i årstidene.
- Barna får en begynnende miljøbevissthet
- Barna leker med naturmaterieell ute og inne.

Aktiviteter

- Barna er med i barnehagens miljøråd.
- Førstehåndserfaring med natur og nærmiljø. Erfarer ulike miljøer, i barnehagen og utenfor.
- Øver motorikk og sanser i natur.
- Balansetrening ved å gå i skogen.
- Får grunnleggende kjennskap til dyr og dyrelider.
- Se bilder av dyr, bruker QR koder ute for dyrebilder/lyder. Bruker konkrete, sanger og bøker.
- Får erfaring med kildesortering.
- Deltar i dyrking og innhøsting.

Prosessmål trinn 2

- Barna får forskjellige naturopplevelser slik at de opplever naturen som arena for lek og læring.
- Barna forsker og eksperimenterer med teknologi og naturfenomener.
- Barna bruker digitale verktøy.
- Barna får bruke sansene og opplever endringene i årstidene.
- Barna er miljøbevisste
- Barna leker med naturmaterieell ute og inne.
- Barna utforsker nærmiljøets mangfoldige plante- og dyreliv.
- Barna får erfaring med diverse redskaper.

- Følger med på endringer i naturen, kjenne og erfare årstider.
- Leker gjemsel og hinderløype i skogen.
- Har grunnleggende kunnskap om husdyr og skogsdyr.
- Får erfaring med digital lupe ved å finne insekter ute i naturen. Kjenner til ulike insekter.
- Erfarer gjenbruk og får kjennskap til natur og miljø.
- Har kunnskap om dyrking og plantevekst.

Prosessmål trinn 3

- Barna får forskjellige naturopplevelser slik at de opplever naturen som arena for lek og læring.
- Barna forsker og eksperimenterer med teknologi og naturfenomener.
- Barna bruker digitale verktøy.
- Barna får bruke sansene og opplever endringene i årstidene.
- Barna er miljøbevisste
- Barna leker med naturmaterieell ute og inne.
- Barna utforsker nærmiljøets mangfoldige plante- og dyreliv.
- Barna får erfaring med diverse redskaper.

- Erfarer bruk av utstyr til tur i ulike årstider.
- Får øvelse i å bedømme påkledning i forhold til vær og aktivitet.
- Konstruerer og bygger hytte i skogen.
- Spikker grillpinne. Klatrer i trær
- Har kunnskap om de ulike dyrearter.
- Lager egne QR koder som viser bilder av tur opplevelsene.
- Introduseres for miljøvern. Grønt flagg, hva det er.
- Får kunnskap om spiselig og ikke spiselig plantevekst.

Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Prosessmål trinn 1	Aktiviteter
<ul style="list-style-type: none"> • Barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning blir stimulert. • Barna bruker kroppen og sansene for å utvikle sansene og romforståelse • Barna får erfaring med å sortere og sammenligne gjennom lek og hverdagsaktiviteter. • Barna leker med materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering og sammenligning. • Barna får en begynnende forståelse for matematiske sammenhenger.	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruksjonslek puter på fellesrommet, duplo, og andre klosser. Bygge opp og rive ned • Rydder leker og putter i kasser • Begynnende telling, 1-3 • Introduseres for begrep som: liten, stor, høy, lav, tom og full ved hjelp av målinger, konkreter, • Vannlek • Utforsker på sanserommet
Prosessmål trinn 2 <ul style="list-style-type: none"> • Barna får en begynnende forståelse for matematiske sammenhenger. • Barna undrer seg, er nysgjerrige og motivert for problemløsning • Barna bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse • Barna får erfaring med å sortere og sammenligne gjennom lek og hverdagsaktiviteter. • Barna leker med materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering og sammenligning. • Barna bruker digitale verktøy.	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruksjonslek. Bygger for å utvikle sin lek • Rydder og sorterer • Teller gjenstander fra 5-10 • Vannlek, helle, måle • Begynner å lære matematiske begrep som sirkel, trekant og kvadrat ved bruk av tilrettelagt pedagogisk materiell som spill, klosser m.m
Prosessmål trinn 3 <ul style="list-style-type: none"> • Barna har forståelse for matematiske sammenhenger. • Barna undrer seg, er nysgjerrige og motivert for problemløsning • Barna bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse • Barna får erfaring med å sortere og sammenligne gjennom lek og hverdagsaktiviteter. • Barna leker med materiell og leker som gir erfaring med sortering, klassifisering og sammenligning. • Barna bruker digitale verktøy.	<ul style="list-style-type: none"> • Konstruksjonslek. Planlegge konstruksjoner for mer avansert lek • Rydde og sortere på egen hånd • Telle til 20, telle gjenstander til 10 • Det forstår begrepene liten, mellom stor og kan skille og sortere • Barna kan preposisjoner ved kunne plassere gjenstander på riktig sted • Finne ulike former i barnehagen, inne og ute • Bruker måltidene og ser på alle geometriske figurer vi finner i dekketøy, bokser, fat m.m.

Etikk, religion og filosofi

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.

Prosessmål trinn 1

- Barna undrer seg over eksistensielle spørsmål.
- Barna får en begynnende forståelse for vennskap, toleranse og respekt for andre.
- Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider.
- Barna blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.
- Barna får muligheter til å utforske og lære i alle hverdagssituasjoner.
- Barna møter voksne som er engasjerte i samtalene med barna.

Aktiviteter

- Sang og musikk,
- Visuell støtte med konkreter og bildekort
- Smak på forskjellige retter som tilhører den høytiden eller ulike land.
- Se, kjenne og føle
- Støttende voksne introduserer måter å sette personlige grenser.
- Får innblikk i likheter og ulikheter og mangfold ved hjelp av samtaler, konkreter, bilder, m.m samt deltakelse i Markering av høytider/tradisjoner som er representert i barnehagen.
- Synger sanger.
- Lære regler og normer i barnehagen
- Ansatte inspirerer til undring hos barna.

Prosessmål trinn 2

- Barna undrer seg over eksistensielle spørsmål.
- Barna får en begynnende forståelse for vennskap, toleranse og respekt for andre.
- Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider.
- Barna blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.
- Barna får muligheter til å utforske og lære i alle hverdagssituasjoner.
- Barna møter voksne som er engasjerte i samtalene med barna.
- Styrke barnas tenkning om årsak virkning

- Tegninger, bøker, se film, samlingsstunder
- Snakker om mat vi spiser, være med på å lage med personale.
- Blir kjent med Rolvsrud kindergarten på Sri Lanka – vennskap, omsorg,
- Kjennskap til at vi alle er forskjellige og har ulike behov
- Barna deltar i gruppesamtaler
- Få begynnende innsikt i høytider og tradisjoner vi markerer og hvorfor vi markere disse Jul, påske, ramadan/eid, samenes dag, Divali, Vesak og eventuelt andre høytider som er representert i barnegruppa. Bruke foreldre/ansatte til å være med.
- Leser bøker
- Rollespill
- Bruker pedagogisk/psykologisk verktøy som «Rett og galt» «Røde og grønne tanker»
- Planlagte samtalegrupper og spontane samtaler

Prosessmål trinn 3

- Barna undrer seg over eksistensielle spørsmål.
  - Barna får en begynnende forståelse for vennskap, toleranse og respekt for andre.
  - Barna blir introdusert for opplevelser og tradisjoner knyttet til merkedager og høytider.
  - Barna blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnegruppa.
  - Barna får muligheter til å utforske og lære i alle hverdagssituasjoner.
  - Barna møter voksne som er engasjerte i samtalene med barna.
  - Styrke barnas tenkning om årsak virkning.
- Fortellerkort som har bilder med fortellingen på baksiden.
  - Bøker om juleevangeliet. Adventskalender, eid kalender, julevandring påskevandring. Samlingsstunder der man snakker om hva denne høytiden innebærer.
  - Koffert om følelser, leve seg mer inn i følelser, handlinger
  - Utarbeide vennsapsregler og trivselsregler,
  - Barnesamtaler, hvem er jeg? Utvikling av egen identitet,
  - Deltar på påskevandring og julevandring.
  - Er med på markeringer som gjøres i barnehagen.
  - Dramatisering og rollespill
  - Snakke om forskjellige levemåter og livsstiler.
  - FN-dagen og Sri-Lanka barnehagen.
  - Leser bøker.
  - Reflekterer sammen om rett og galt.
  - Bruker handlingsplan for mobbing og snakker om inkludering/utestengning.
  - Undrer seg sammen med barna. Reflekterer sammen

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Personalet skal gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen.

Prosessmål 1

- Barna blir kjent i sitt nærmiljø og lokalhistorie.
- Barna får en begynnende forståelse for demokrati og samfunn.
- Barna får erfaring med at egne og andres synspunkter og tanker er viktige.
- Barna medvirker i og utvikler tillit til deltakelse i egen hverdag.
- Barna får kjennskap til nasjonale minoriteter.
- Barna får begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
- Barna øver på trygg ferdsel i trafikken.

Aktiviteter

- Sammen med voksne utforskes barnehagens nærmiljø.
- Barna møter voksne som respekterer grensene og meningene deres.
- Markere FN.
- Øver på turtaking, lytte
- Markere samenes nasjonaldag
- Går tur i nærmiljø
- Hus på avdeling med egen familie
- Deltar på tur og øver på å ta hensyn til trafikken

Prosessmål 2

- Barna blir kjent i sitt nærmiljø og lokalhistorie.
- Barna får en begynnende forståelse for demokrati og samfunn.
- Barna får erfaring med at egne og andres synspunkter og tanker er viktige.
- Barna medvirker i og utvikler tillit til deltakelse i egen hverdag.
- Barna får kjennskap til nasjonale minoriteter.
- Barna får begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
- Barna øver på trygg ferdsel i trafikken.

- Medvirker mer til turmål, opplevelser og aktiviteter.
- Barna medvirker til egen hverdag
- Barna får kunnskap om barns rettigheter.
- Leker demokratisk valg
- Deltar i forberedelser til samenes nasjonaldag. Får kunnskap om samer.
- Turer til lokale historiske steder.
- Informeres om ulike familieformer.

Prosessmål 3

- Barna blir kjent i sitt nærmiljø og lokalhistorie.
- Barna får en begynnende forståelse for demokrati og samfunn.
- Barna får erfaring med at egne og andres synspunkter og tanker er viktige.
- Barna medvirker i og utvikler tillit til deltakelse i egen hverdag.
- Barna får kjennskap til nasjonale minoriteter.
- Barna får begynnende kjennskap til menneskerettighetene.
- Barna øver på trygg ferdsel i trafikken.

- Kunnskap om trafikkregler, fotgjengerfelt og skilt. (Tarkus)
- Barna stiller spørsmål til voksne om egen hverdag og møtes med anerkjennelse og respekt.
- Lærer om FN, barnekonvensjonen, likestilling og mangfold, samt demokrati
- Få kunnskap om samer og deres levesett og tradisjoner ved hjelp av fortellinger, bøker og filmer
- Går på tur til Olavskilden
- Har kunnskap om at det finnes ulike tradisjoner og levesett

Lørenskog
kommune

Lørenskog kommune

H a sei
T e fn
p o stna
w w vbe